

PRIM MINISTRU

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și a Legii nr.127/2019 privind sistemul public de pensii*, inițiată de domnul senator USR Ambrozie-Irineu Darău împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp.423/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea *Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*¹, precum și modificarea și completarea *Legii nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal:

- restrângerea la trei situații a cazurilor în care se aplică un stagiul de cotizare complet redus, concomitent cu eliminarea condiției de realizare a unei perioade minime într-unul dintre domeniile specifice grupei I/condiții speciale de muncă, necesară pentru a beneficia de un stagiul complet de cotizare redus, prin modificarea art. 56 alin. (3) din *Legii nr.263/2010*;

¹ - va fi abrogată de art.177 din LEGE 127/2019 la data de 1 septembrie 2023

- completarea art. 28 alin.(1) din *Legea nr. 127/2019* cu trei domenii de activitate specifice grupei I de muncă/condiții speciale, respectiv activitățile din industria de armament, sectorul construcții nave și din unitățile de producție a energiei electrice în termocentrale pe bază de cărbune, care sunt în prezent prevăzute de *Legea nr.263/2010*;

- eliminarea, din cuprinsul *Legii nr. 127/2019*, a condiției de a realiza o perioadă minimă de activitate într-unul dintre domeniile specifice grupei I/condiții speciale de muncă, necesară pentru a beneficia de un stagiu complet de cotizare redus, prin modificarea art. 50 alin.(3).

II. Observații

1. Potrivit art.61 alin.(1) din *Constituția României*, „*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării*”, iar competența exclusivă în procedura de adoptare a actelor normative revine acestuia.

Precizăm faptul că în mod constant nu s-a susținut promovarea inițiativelor legislative parlamentare vizând extinderea sferei beneficiarilor facilităților acordate persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I/II de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și în situația celor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condiții speciale/deosebite, în cadrul dezbaterilor care au avut loc, în baza procedurii parlamentare de legiferare, în comisiile de specialitate ale Parlamentului.

Semnalăm că adoptarea unor astfel de reglementări conduce la reducerea semnificativă a vârstei reale de pensionare și, totodată, la o creștere a numărului de beneficiari, aspect cu influență negativă asupra bugetului asigurărilor sociale de stat și, implicit, asupra sustenabilității acestuia.

În cazul aplicării lor, măsurile propuse prin prezenta inițiativa legislativă vor genera creșterea considerabilă a cheltuielilor cu plata pensiilor, adâncirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat și, în consecință, transferuri substanțiale de la bugetul de stat pentru echilibrarea acestuia.

Data fiind politica de restrângere a cheltuielilor bugetare și de abordare mai prudentă a deficitului bugetar, precum și recomandările Consiliului și Comisiei Europene și ale organismelor financiare internaționale referitoare la reducerea cheltuielilor bugetare și la asigurarea sustenabilității sistemului public de pensii, considerăm că activitatea de legiferare trebuie să anticipeze impactul bugetar al măsurilor propuse în domeniul pensiilor publice, fără a ignora efectele în planul deteriorării deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat și al sustenabilității sistemului public de pensii.

2. Menționăm că, potrivit *Strategiei Fiscal Bugetare 2022-2024*, politica fiscal-bugetară pe termen mediu țintește realizarea obiectivului general reprezentat de reducerea deficitului bugetar până la un nivel care să permită ieșirea, în anul 2024, de sub incidenta procedurii europene de deficit excesiv, dar cu asigurarea sprijinirii economiei, a sistemului de sănătate și a celui de protecție socială, care rămân prioritare în circumstanțele dificile induse de pandemia Covid-19, precum și de criza generată de invazia Federației Ruse asupra Ucrainei.

Având în vedere prioritățile politicii fiscal-bugetare de reducere a deficitului pe termen mediu, precum și de asigurare a sustenabilității finanțelor publice pe termen lung, prin *Planul Național de Redresare și Reziliență* este avută în vedere reformarea domeniului pensiilor, astfel încât acestea să asigure atât echitate pentru pensionari, cât și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung.

Obiectivul principal al Guvernului, asumat prin *Planul Național de Redresare și Reziliență*, vizează crearea unui nou cadru legal, modern și eficient, pentru asigurarea sustenabilității și predictibilității sistemului, concomitent cu încercarea de a reduce și elimina inechitățile din cadrul sistemului, prin respectarea *principiului contributiv* în raport cu beneficiarii drepturilor la pensie.

În contextul procesului de reformă a sistemului public de pensii, registrul de priorități al Guvernului include:

- eliminarea inechităților dintre beneficiarii sistemului, atât între genuri, cât și dintre categorii de persoane care au desfășurat activitatea în aceleași condiții de muncă și cu un nivel de salarizare relativ similar, indiferent de anul pensionării. Această direcție de reformă este necesară ținând cont de faptul că legislația actuală, cu numeroasele modificări și completări legislative, a determinat multe inechități care au generat

nemulțumiri pensionarilor aflați în plată cu cuanțumuri diferite, deși au realizat aceeași perioadă de contribuții;

- întărirea *principiului contributivității*, astfel încât cuanțumul pensiei să reflecte activitatea profesională și contribuția la sistemul public de pensii, în raport de veniturile realizate de asigurat. Pentru a ne adresa acestei provocări, Guvernul are în vedere introducerea unei noi formule de calcul care va asigura consolidarea legăturii dintre contribuția plătită și beneficiul acordat;

- menținerea unui nivel adecvat al pensiilor, prin raportare la riscurile și vulnerabilitățile cu care se confruntă sistemul public de pensii din România, și oferirea de șanse egale la drepturi de pensie adecvate și durabile, în scopul prevenirii sărăciei persoanelor de vârstă înaintată;

- adoptarea unui mecanism de majorare a pensiilor clar și corelat cu realitățile economice, având la bază indicatori reali și predictibili, care să genereze încredere în sistem, concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice.

Prin reforma sistemului de pensii se va asigura faptul că următoarele generații vor putea primi pensii echitabile și adecvate, în linie cu *principiul contributivității*.

Astfel, raportat la prioritățile avute în vedere prin reforma sistemului public de pensii, considerăm că adoptarea unor dispoziții legale prin care să se prevadă acordarea drepturilor de pensie pentru limită de vârstă în condiții mai avantajoase din punct de vedere al calculului punctajului mediu anual, inclusiv pentru persoane ale căror drepturi de pensie au fost stabilite anterior și care pot solicita recalcularea, ar fi neoportună.

3. De la data de 1 ianuarie 2011, sistemul public de pensii este reglementat de *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*.

Conform art. 56 alin. (3) din *Legea nr. 263/2010*:

„(3) *Stagiul complet de cotizare este de:*

- a) 20 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a);

- b) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. f);

- c) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. d) și e).

d) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 30 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. h) și i).

Potrivit dispozițiilor art. 95 din *Legea nr. 263/2010*:

(1) *Punctajul mediu anual realizat de asigurat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale asiguratului la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 5.*

(2) *În situația persoanelor prevăzute la art. 56-59, la stabilirea punctajului mediu anual se iau în considerare stagiile de cotizare complete prevăzute la aceste articole.*

(3) *În cazul persoanelor care realizează stagii de cotizare în mai multe situații, pentru care legea prevede stagii complete de cotizare diferite, punctajul mediu anual se determină prin însumarea punctajelor medii anuale calculate corespunzător stagiilor complete de cotizare prevăzute de prezenta lege, pentru fiecare dintre situațiile respective.(...)”*

Sistemul public de pensii, reglementat de *Legea nr. 263/2010*, este organizat și funcționează având ca principiu de bază *principiul contributivității*, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

În consecință, în sistemul public de pensii din România, cuantumul pensiei, ca venit de înlocuire a salariului ca urmare a ivirii riscului asigurat, este calculat în funcție de perioada de contribuție și de nivelul veniturilor realizate de fiecare persoană în timpul vieții active.

Acest mod de stabilire a cuantumului pensiilor permite realizarea unui înalt grad de individualizare a drepturilor de pensie generate și reflectarea nivelului de participare a fiecăruia la sistem, prin contribuțiile de asigurări sociale plătite, ca procent din câștigurile realizate.

În ceea ce privește metodologia actuală de calcul a drepturilor de pensie, chiar dacă s-a bazat pe *principiul contributivității*, în timp s-a dovedit că nu este echitabilă, în sensul că există situații în care, la pregătire egală, contribuție egală, muncă egală, pensiile sunt considerabil diferite.

Este cunoscut faptul că, pe termen lung, se impune o măsură de reformă profundă în sistemul public de pensii, menită să aducă echitate pentru milioane de oameni, reformă care se va materializa prin recalcularea pensiilor.

Analiza sistemului de pensii constituie una din măsurile asumate și aprobate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență - Cap. 8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii, Reforma nr. 6 – „*Reforma sistemului de pensii*”.

În cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale a propus reforma sistemului de pensii, inclusă la momentul elaborării PNRR în cadrul Componentei 8 - *Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii*, componentă care cuprinde o serie de reforme și investiții menite să abordeze principalele provocări cu care se confruntă sistemul public de pensii.

Intervențiile privind sistemul public de pensii din cadrul componentei sunt reprezentate de următoarele obiective:

- *Reforma sistemului public de pensii;*
- *Susținerea procesului de evaluare a dosarelor de pensii aflate în plată;*
- *Eficiență operațională și servicii electronice avansate pentru sistemul național de pensii prin digitalizare.*

Noul cadru legislativ va fi elaborat pe baza asistenței tehnice solicitată de către Guvern, realizată de către Banca Mondială, iar intrarea în vigoare a noului cadru legislativ este prevăzută pentru finalizare până la data de 31 martie 2023.

Obiectivul principal al reformei sistemului de pensii vizează crearea unui nou cadru legislativ care să asigure sustenabilitatea sistemului public de pensii, consolidarea *principiului contributiv*, eliminarea inechităților, mecanisme de indexare/majorare a pensiilor și adecvarea pensiilor mici. O etapă preliminară în vederea recalculării pensiilor o constituie evaluarea pensiilor din sistemul public de pensii, fiind emis *Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 487 din 31 mai 2021 privind efectuarea operațiunilor de evaluare a pensiilor din sistemul public stabilite până la data de 1 septembrie 2023.*

4. În ceea ce privește propunerile privind modificarea *Legii nr. 263/2010*, reiterăm faptul că, în cazul persoanelor care realizează stagii de cotizare în mai multe situații, pentru care legea prevede stagii complete de cotizare diferite, punctajul mediu anual se determină prin însumarea punctajelor medii anuale calculate corespunzător stagiilor complete de cotizare prevăzute de lege, pentru fiecare dintre situațiile respective.

5. Referitor la Art. II al demersului legislativ, precizăm faptul că persoanele cu activitate în condițiile art. 30 din *Legea nr. 263/2010* au făcut obiectul procesului de recalculare a drepturilor de pensie, incidente fiind *Legea nr. 155/2016*², *Legea nr. 221/2018*³, *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2020*⁴, *Legea nr. 289/2020*⁵.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ
PRIM-MINISTRU

Doamnei senator **Alina-Ștefania GORGHIU**
Vicepreședintele Senatului

² pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice;

³ pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice;

⁴ pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările ulterioare;

⁵ privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2020 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice;